

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz kúrdva:
Félévre 3 kor. 50 fill. | Egy hára 60 fill.

Felolós szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Egész évre 14 korona. | Félévre 7 " | Helyed évre 3 kor. 50 fill. | Egy hára 1 " 2

A lángoló Európa. Magyar katonák Szerbia földjén. Győzelemről-győzelemre leng a magyar zászló.

Makó, aug. 17.

A magyar gyűri egyre hosszabb ivben öli magához Szerbiát és leirhatatlan erővel készül az utolsó haláls szorításra. Sorogunk tiznapos mintaszerű felvonulás és felsorakozás után tegnap Szabácsnál átlépték a Szávát és mára már híre jött hivatalosan, hogy megvetették lábukat a Drinánál is, túl a véres kis folyón, Szerbia földjén. A szerb katonaság, mely itt áll szemközt csapatainkkal, megpróbálta az ellenállást, de véres fejvel menekült az ország belseje felé, katonáink feltartóztathatatlanul nyomulnak előre. A Drinán Loznica és Ljesnica közelében egy hosszú vonalon történt az átkelés, amint a hivatalos jelentés mondja, az ellenség súlyos veszteségei árán, bár a mi veszteségeink sem jelentéktelenek. A szerbeknek nagy bátorsággal ellenünk intézett támadásait visszavetettük. Egy szerb zászlót, két ágyut és két gépfegyvert zsákmányoltunk.

A térkép világosan mutatja a sikereket és az eredményeket, melyeket nagyszerű katonáink eddig elértek. Hosszu vonalon, — már amit a hivatalos jelentés megmond — Szabácsról Loznicáig szorítja az ölelő gyűri Szerbiát. A háború a maga teljes és véres komolyságával megkezdődött és folyik. Benn Szerbiában nagyobb a zűllöttség és féjvesztettség. Ez jogosult föltevés, melyet napról-napra jobban megerősítenek a Nisből érkező jelentések. De akár-milyen is a helyzet, akármekkora erejű és elszántságu legyen is a szerb ellenállás, a megtorlás haragos és lesújtó munkája meg a maga útján, hihetetlen erővel, vagy kisebb munkával, áldozatok nélkül, vagy áldozatok árán, a dolog végeredményben egyremegy.

A mai napról való híreink a következők:

Előre Szerbia belsejébe!

Budapest, aug. 17.

Csapataink tegnap heves harcok után az ellenséget már hosszabb idő óta megerősített és erősen megszállott hadállásában a Drina keleti parti magaslatáról Loznica és Gjeznica közelében megverték. Itt, valamint Szabácsnál, aug. 14-én délután és az aug. 15-re virradó

éjjelen a szerbeknek nagy bátorsággal ellenünk intézett ellentámadásait visszavertük.

A mai napon csapataink folytatták az előnyomulást. Egy zászlót, két ágyut és két gépfegyvert zsákmányoltunk.

Az ellenség veszteségei súlyosak, a mi veszteségeink sem jelentéktelenek. Erre vonatkozó részletek még hiányoznak.

A montenegróiak visszaverése.

Budapest, aug. 17.

A déli harctér montenegrói határvonaláról jelenti a hadvezetőség, hogy a montenegrói haderőket, melyek területeinkre be akartak nyomulni, mindenütt visszavertük.

György herceg megsebesült.

Bécs, aug. 17.

A „Zeit“ Bukarestből jött híradás szerint jelenti, hogy György szerb herceg könnyebben megsebesült.

Az északi harctérről.

Budapest, aug. 17.

Az északi csapataink hadvezetősége közli, hogy északon csapataink a Visztula nyugoti részében folytatják előnyomulásukat. A folyó keleti vidékein is folytak már az előnyomulási hadműveletek.

Szöknek a kozákok.

Lemberg, aug. 17.

A lapok megegyező jelentései szerint Galícia és Oroszország határán az orosz határőrök és a kozákok ászokése a mi csapatainkhoz mind nagyobb mérvet ölt.

A szerbek futása.

Nyomukban a magyar hadsereg.

Budapest, aug. 17.

Est. d. n. 1 óra.

A tegnap jelentett Drina melletti harcok csapatainknak az erős ellenség felett való döntő győzelméhez vezetett. Az ellenséget Valjevo felé visszavertük. Számos foglyot ejtettünk és sok hadi anyagot zsákmányoltunk. Az ellenség üldözése a legteljesebb mértékben folyik. Csapataink csodálatra méltó bátorsággal harcoltak az erős állásokban s számra nézve egyenlő erejű ellenséggel. Különösen kitűnt a varasdi 16. számú gyalogezred, melynek tisztjei és legénysége a legnehezebb viszonyok közt szívós vitézséggel indultak győzemes rohamra. A harcok lefolyásáról szóló részletes hírek és zsákmányok és a győzelmi jelek közlése később következik.

A sabáci ütközet sebesültjei.

Budapest, aug. 17.

A déli harctérről a fővárosba irányított sebesültek állapota igen kielégítő. Általában súlyosabb sebesültek igen kevés van és a könnyebben sebesültek visszahívandósága a harctérre és felkészítésük, melyet haderőnk ősi viselkedéséről beszélnek, igen nagy és a főváros közönségében megnyugtató és lelkes visszhangot keltett.

Négy waggon orosz hadifogoly.

Berlin, aug. 17.

A Lokalanzeiger jelenti: A Paderborn melletti Sennelager melletti gyakorlóterén négy waggon orosz hadifogoly érkezett. Ötven elfogott tiszt becsületeszavát adta, hogy szökést nem kísérel meg a ezért kedvezményekben részesülnek. Egy francia tiszt, akit Saarburg mellett fogtak el, nem adta erre becsületeszavát. Ezt a tiszte szigorúan őrzik. A hadifoglyokat népháttal foglalkoztatják.

Orosz bandák orvtámadása.

Berlin, aug. 17.

A Wolff-ügynökség jelenti: A belga lakosságnak a német csapatok ellen tanúsított nemzetközi jogba ütköző magatartásához újabb, ugy látszik, az általunk meghódított orosz területek lakosságának magatartása is csatlakozik. Tegnap éjjel Kaliban ismét lesből lövöldöztek megszálló csapatainkra és két emberünket megölték, mintegy harmincat pedig megsebesítettek. Kétségtelen, hogy a nem kombattans lakosság tervszerű támadásáról van szó. Alapos a gyanu, hogy épp ugy, mint Franciaországban és Belgiumban, ugy Oroszországban is ezek a

bandák a kormánytól összekötésben állanak. Mikéint azonban Franciaországban és Belgiumban, ugy Oroszországban is csapataink ezeken az állapotokon urra tudnak majd lenni és kíméletlenül fognak majd fellépni.

Tíz testvér a háboruban.

Pózen, aug. 17.

Egy pózeni család bámulatos rekorddal dicsekedhetik, amennyiben tíz tagja, tíz fivér vonult be katonának. A fiverek Pózen tartomány különböző községeiben laknak és valamennyien családok emberei. Mind a tíz különböző csalálmeknél szolgál.

A németek előnyomulása Oroszországban.

Berlin, aug. 17.

A Wolff-ügynökség jelenti: Egyes külföldi lapoknak a galíciai határvideken előrt állítólagos orosz sikerekről szóló híreszteléseit a legérélyesebb ellentétben állanak a valósággal. Az oroszok egyes különítményeit, melyek helyenként néhány kióráternyire behatoltak a határhoz legközelebb eső területekhez, Zalosza, Brody és Sokal mellett azonnal visszavetettük. A határon tevékenységük egyáltalában csak egyes védetlen határvideki falvak kifosztására és felgyújtására szorítottok. Ezzel szemben főb lovasosztályuk az orosz határon át messzire nyomult be Oroszország belső területeire.

Vilmos császár a német harctéren.

Berlin, aug. 17.

Vilmos császár tegnap elutazott a főhadiszállásra. E utazása alkalmából a pályaudvaron megjelent Berlin főpolgármestere is, ainek a következőket mondta: Zászlókat nem hagyhatja el a győzelem.

Forradalom Franciaországban.

Bécs, aug. 17.

Egy diplomata, aki most tért vissza Párisból, azt közli a Reichspost-tal, hogy Franciaországot a háború kitörése meglepetés-szerűen érte. A francia hadsereg első nagy veresége után kétségte-lenül ki fog történni Franciaországban a forradalom.

Bombák az automobilban.

Köln, aug. 17.

A Kölnische Volkszeitung érte- sítést kapott, hogy Svájcban és Bazelben nagy francia kémössze- esküvést fedeztek fel. Letartóztat- tak tíz kém és elfogtak ötvennél több postagalambot. Feltartóztat- tak egy automobilt is, amelyben megtalálták a kémkedés egész programját. Az automobilban nagy löveg bombát is rejtegettek. Az összes kémeket a bázeli fog- házba szállították. A kémkedésre ugy jöttek rá, hogy néhány napja igen sok postagalambot vettek észre.

Az ellenséges flották.

A német-orosz flotta összeütközése.

Milanó, aug. 18.

A Corriere della Sera jelenti Stockholmából: A legjobb forrásból származó hírek szerint az orosz és a német flotta az Alandzigeteknél harmadzor is összeütközött. A németek, miután az orosz flottát visszavetették a Finn-öbölbe, megállították Alandot. Az egyik orosz cirkáló súlyosan megsérült és a németek kezébe került.

A mi flottánk a legjobb a világon.

Bécs, aug. 17.

A Fremdenblatt mai számának közlése szerint Nagybritánia katonai attaséja a Fremdenblatt fő- szerkesztőjének azt mondta, hogy az osztrák-magyar flotta jobb, mint az angol. A mi flottánk a legjobb a világon!

Készül a török az orosz ellen.

Konstantinápoly, aug. 17.

Az Ikdám írja: Az oroszok néhány nap óta sietve érik ki a török határral szomszédos területeket, a raktárakat pedig a levegőbe röpléik. Egy lovas hadosztály Caraba vonult vissza. Az orosz lakosság közül sokan menekülnek Törökországba, köztük számos katonaszökevény is. Bakuban zavargások törték ki. Orosz tartalékosok meggyilkolták a bakui rendőrőrnököket.

Olaszország hűsége.

Berlin, aug. 17.

A Wolf-ügynökség jelenti: Mint- hogy az a hír terjedt el, hogy az olasz kormány monarchia ellenes magatartást tanusít, az olasz kormány utasította berlini diplomá- ciai ügyvivőjét, hogy a híreket

cáfolja meg. A diplomáciai ügy- vivő e végből megjelent a német külügyi hivatalnál, hogy ezt a cá- folatot ott is bejelentse.

— Aki — míg a háború tart — munkást vagy bármilyen alkalmazot- tat vagy aki munkát vagy bármilyen alkalmazást keres, jelentkezzen a nap bármely szakában a „Makói Füg- getlen Ujság” szerkesztőségében. A jelentkezők neveit lakásuk és fog- lakozásuk szerint napról-napra kö- zöljük, hogy így a munkás a munka- adóra s a munkaadó a munkásra minél könnyebben rátalálhasson. E közvetítésünkért semmi díj se jár.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus 18. Kedd. Róm. kath. Iona cs. né. Protestáns Iona cs. né. Görög Orosz aug. 5. Euszig- nius. Nap kel 4 óra 58 percekor, nyugszik 7 óra 7 percekor. Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sörgőnyprognó- zis: Meleg, száraz. Hőmérséklet 24-8. C.

— Katona-nap Makón. Megem- lékeztünk már arról, hogy a hol- napi napon, a király születése napján országsszerite, a gyermek- naphoz hasonlóan, katona-napot tartanak. Makón a katona-napot Markovics Manó dr. főispán el- nöklése mellett tartják meg, mikor a főtéren urnákat helyeznek el, melyekben a katonák és azok nyomorban maradt családjai részére fognak gyűjteni. Bizonyos, hogy a mi áldozatkész közön- ségünk a holnapi katonai napon is meghozza áldozatát azok érdeké- ben, kik a mi létünkért mentek a harctérre és ott készek életüket és vérüket áldozni a magyar ha- záért, sz ilyen harcosokért az lthon marsdottak keszek a leg- nagyobb áldozatra.

— Katonánk megvendégelése. A ma délelőtti 11 órai vonathoz a közönség nagy része kivonult az átvonuló katonák elé. Mivel azon- ban csak pár perccel előbb érte- sült az átvonulásról az a közön- ség, amely megjelent, a levonulás olyan gyorsan történt, hogy e miatt nem tudta mindenki levinni katonáink elé, amit szeretett volna ajándékozni. Szerencse, hogy az állomásnál mégis sikerült ezt azt beszerezni. Így történt, hogy egy véletlenül éppen a vasúti vendég- lőben időzött Csorba József, Dósa B. Sámuel, Szűcs Ferenc, Cs. Kics István és Mágóri Sámuel tagokból álló asztaltársaság hama- rosan 50 üveg bort, 30 üveg és két hordó sör és száz darab szivari vásárolt a vendéglőstől s edta ajándékkul katonáinknak. Ugyanez a társaság 14 korona készpénzt átadott a főispán kezé- hez a Vörös Kereszt javára. A derék asztaltársaság lelkes felbuz- dulása önmagát dicséri.

— A „Makói Független Ujság” gyűjti és nyilvánosan nyugtazza a háborúba vonult katonák inségbe ju- tott családtagjai részére az adomá- nyokat. Akár pénzt, akár terményt is elfogad. Jó szívet és igaz hazafi- ságát mutatja ki, aki adakozik. Ad- jon mindenki, aki csak adhat. Külö- nösen azok adjanak, akiknek az ada- kozás után is még bőven marad.

Makón átutazó katonai vonatok.

Leikosen fogadta őket

a város közönsége.

A harctérre utazó katonákat or- szágszerite lelkesen fogadja a közönség a nagyobb városoktól kezdve is a legkisebb falu közön- ségig, tömegesen jelennek meg a derék és különösen lelkesült har- cosokat szállító vonatok ékező- sénéi és ellátják a katonákat étel- lel, itallal, szivarral. Mindenki ad valamit a polgárság életéért har- coló katonáknak.

A mai nap folyamán Makó városán keresztül is több katonai vonat haladt keresztül. Az első vonat már reggel 6 órakor érke- zett Szeged felől Makóra és men- tek Aradra. Ezen a vonaton igen sok volt a makói és csanádme- gyei katona. Kár, hogy Makó város közönsége előre nem érte- sült ennek a vonatinak érkezéséről, másképp egészen más lett volna a fogadtatás is. Mindennek dacára óriási közönség gyűlt össze az Arad csanádi vasutak pályaudva- rán és lelkes éljenzéssel fogadta a nemzeti színű zászlókkal díszített vonatot, melyen a harci vágyó! lelkesített katonák a Kossuth-otát énekeltek.

A második vonat 9 órakor ha- ladt át Makón. Ezek azután Aradra mentek. A közönség en- nél a vonatinál is lelkesen tüntet- telt. Legszébb volt azonban annak a vonatinak fogadtatása, mely délelőtti 11 órakor érkezett Ma- kóra. Ekkorra ugyanis a közön- ség széles rétege értesült a kato- nai vonat érkezéséről. Erre aztán óriási közönség jelent meg a pá- lyaudvaron.

A befutó és a katonák vig- dalától hangos vonatot óriási él- jenzéssel fogadta a közönség, közben pedig Purcsi Károly zenekara játszott hazafias dalokat. A vonat 18 perccel vesztegelt az állomáson. Ez az idő éppen ele- gendő volt arra, hogy a közönség megvendégelje az utazó katonákat.

Az alatt a rövid idő alatt, mely a közönség rendelkezésére állott, aránylag igen sok élelmiszert hoztak le a vonathoz. Volt ott fehér puha kenyér, sok jó gyű- mölc, cukor, bor, sör, szivar és cigaretták, mit a lelkes közönség igaz és a lelket felemelő érzéssel osztott ki a még lelkesebb kato- náknak.

A jó negyed óráig tartó itt idő- zés után megharsant a katonai trombita, mire vonatra szállottak vig dalolás közölt a katonák. Lassan indult meg az erősen meg- rakott jármű. A zenekar rázendit- tette a Rákóczi-induló. A közön- ség éljenzett, kendőket lobogtatott, mindaddig, míg a vonat elűnt szemünk elől.

Mikor a lélekemelő jelenetről megemlékeztünk, ugyanekkor nem tagadhajuk azt sem, hogy lelkes közönség a katonák lelkesedéseitől áthatva, bár vígan éljenzett, de sokaknak szemében ott rezgett a fájdalom és szeretet keletős ér- zéséből kisajlott könny is.

Csunya kicsinyeskedések

A polgármester és a rend- örkapitány torzalkodása.

Ma, amikor mindenki együttréz ebben az országban, amikor az em- berek között a legnagyobb ellentétek is elsimultak, ezt a komolyan szo- moru és érzésteli időt is alkalmas- nak találják a mi hatósági embereink arra, hogy egymás orra alá törjék a borsot s szabad folyást engedjenek egymás elleni gyűlöletüknek.

Az átvonuló katonák mai fogadá- sánál kinos feltűnést keltett, hogy a városházáról senki sem jelent meg a gyönyörű ünnepélyen. Se a polgár- mester, se más senki. Azt is felhá- borodással beszélték, hogy a fogá- dáshoz kivonulni akaró zászlót a polgármester meg éppen visszapa- ranosolta. Ez ügyben felvilágosítá- szerződé megkérdeztük a polgár- mestert érthetetlen eljárása felől, aki a következőket mondta:

— „Aról, hogy a harcba induló ka- tonaság Makón átvonul s az állomá- son ünnepélyességgel fogadják, sem- mi tudomásom se volt, sőt a fogad- tatás rendezője (a rendőrkapitány) még csak arra se méltatta a város hatóságát, hogy a célba vett fogad- tatásról értesítsen, hogy ekként az ünnepség rendezésében közrehatas- sek. Ez volt az oka annak is, hogy legnagyobb sajnálatomra az ünnep- ségben részt nem vettem. Méltatlan az a feltétele, hogy hazafiatlanságból vagy a haroba indulók iránti érzá- kelenségből nem jelentem meg a fo- gadtatáson, méltatlan ez akkor, ami- dőn egész időmet a mostani súlyos helyzetben tisztán a köznek és a nyo- mor lehető enyhítésének szenteltem s akkor, amikor egyetlen fiam szintén a harctéren teljesíti hazafiai kötele- ségét.”

Eddig a polgármester nyilatkozata, amely után még mindig megmagya- rázhatatlannak találjuk a polgárme- ster elmaradását akkor, amikor éppen a városába elől indult a hatalmas tömeg a vasut felé s a legkisebb ér- deklődés mellett megtudhatta volna, hogy mi akar történni. — Más ol- dairól azt is elhiszük, hogy a rend- őrség vezetője csupa maliciából nem értesítette a polgármestert a köszülő ünnepélyről, amint az is lehet, hogy a polgármester meg azért nem ment ki, mert a menetet a kapitány ren- dezte.

Különben a közönség érdekében is helytelenítjük, hogy amikor ilyen hírt vett a rendőrség, miért nem publi- káltatta ezt úgy, hogy a városban le- hetőleg mindenki megtudhatta volna. Mert csakugyan nagyon sokan vol- tak, akik nem tudtak sem a 11 órai s még kevésbé a korábbi két kato- nai vonat érkezéséről. Olyan vonatok érkezéséről, amelyeken éppen a mi fiaink, makói fiuk indultak a távoli harctérre.

A háború vámszedője.

Mi történik odaát Apátfalván.

Semmi bajok sincs azoknak, a kik háborúba mentek. A magyar vitézek büszke lelkesedésével ro- hannak fiaink a harci mezőkre. Nagyszerű harci vágy dagaszja keblüket, hogy megdölközzenek, rajta csapjanak gaz ellenségeinkre, akik országunk, hazánk életére törték.

Hadba szállt hőseink lelkébe csakis az ver sokszor — a csata- zaj közt is — fájdalmas gondot, hogy míg ők küzdenek s ha kell, halnak is a hazáért, mi van és mi

lesz lithon maradt szegény család-
jaikkal?

Az lithon maradt szegény családok felszámolására a társadalom emelte fel kezét. Mindenki, aki csak teheti, siet, hogy részese legyen annak a nemes tevékenységnek, mely az elhagyottakat és inségbe jutottakat igyekszik istápolni. A társadalom minden rétege munkában van, hogy egymáson segítsen.

Annál felháborítóbb az, ami Apátfalván történik.

Csanádmegye községeiből, így Apátfalváról is — tudvalevőleg — Szegedre vonultak be katonáink. A mozgósítás óta seregeseitől járunk be Szegedre a bevonultak családtagjai a bevonultak látogatására. Pár hét óta ez csak úgy lehet, — mert a Maros hidon csak úgy lehet átmenni s a vonatra csak úgy lehet felszállani, — ha a hatóság igazolványt ad az illetőknek.

Mi se lehet természetesebb, hogy ezeket az igazolványokat díjmentesen kötelesek hatóságaink kiszolgáltatni a jelentkezőknek.

Lukács Béla, Apátfalva érdemes jegyzője azonban gondolta, hogy soha ilyen alkalom még nem volt a busás jövedelem szerzése. Mert mindenki szívesen áldoz, fizet, csak hogy szeretteit meglátogathassa, mielőtt még azok a harcok felé mennének. Fogta hát magát a falu jegyzője, minden ilyen igazolványért 1. szóval egy koronát szedett vagy tán még most is szed s aki fizetett, az kapott igazolványt, aki meg nem fizetett, leginkább azért, mert ennyire se volt, az nem kapott igazolványt, nem utazhatott, nem látogathatta meg egyetlen gyermekét, imádott hitvesét, édes jó apját s éts elszakadt reményét.

A jegyző ur egész tőkét szedett már így össze, 3-400 koronára becsülik a summát. Volt olyan szegény család, aki 3-4 koronát volt kénytelen így leadni a háboru a vámszedőjének, mert a család 3-4 tagjának kellett igazolvány.

A felettes hatóság bizonyára nem tud erről, hát felhívjuk most a figyelmét.

Dr. Kiss Pál.

Sabác bevétele.

Részletek Sabác elfoglalásáról.

A szabácsi diadalban egy magyar gyalogezrednek is nagy része volt. Erről a következő érdekes részleteket közlök:

Amikor a Száva közepéig értek katonáink, a szerb partokon megkezdtek a tüzelést. A tüzelés közben hadseregünk vitéz alezredese ballábán megsérült, úgy hogy vissza kellett fordulnia. Az alezredes sebével elhagyta a csatateret. Ma délelőtt utasított Szabadcsán keresztül, ahol az újságírók Sabács ostromáról kérdéseket intéztek hozzá, de az alezredes nem válaszolt.

A tiszt szolgája azonban, aki közvetlen mellette állott, amikor a golyó érte, már sokkal bőbeszédűbb volt.

— Az alezredes ur vezette, — ugymond — a csapatot; én közvetlen mellette álltam. A Száva közepén lehettünk, amikor a szerbek e önyomultak rejtékhelyeikről. Nem volt rajtuk katonaruha; az egész felszerelésük egy puská és egy tölténylátska volt. Mikor az első lövések elhangzottak, erős tüzelést kezdtünk. Egyszerre az alezredes ur felénk fordult és azt mondja:

— Fiúk, meglötték; vigyetek vissza.

— Mellette álltam, ránéztem és láttam, hogy a ballábán érte a golyó. Mind árt visszavittem a partra, ott kivették lábából a golyót, sebet kimoszták és nyugvóra helyezték az alezredes urat. Ha Isten megsegít, két hét múlva ismét a harcotéren leszünk.

Reggel hat órakor már más magyar gyalogezrednek a katonái is odaát voltak Szabadcsán. Mindannyian lelkesedéssel mentek a harcba. A sebesült harcosok így adták elő Szabadcsa elfoglalásának történetét:

— Szerdán hajnali 3 órakor kiadták a parancsot, hogy oszónakokba száll a mi ezredünk és esőndőben átkelünk a Száván. A bornyunkat levetettük, hogy könnyebben meheszünk.

Lairhatatlan lelkesedés fogott el mindannyiunkat. Búszkék voltunk, hogy mi lehettünk az elsők, akik szerb földre lépünk.

Pillanatnyi időnek tetszett csak, a míg a parthos vont oszónakokon elhelyezkedtünk. Nagy, zöldes barna vasos oszónakok voltak, egyben-egyben 30-35 katona fért el.

A Száva közepe táján lehettünk, amikor a szerb oldalról megkezdtek a tüzelést, de nem törődünk mi azszal, csak egy cél volt: előre!

Közel értünk már a Száva partjához, amikor a rácsok észrevették, hogy semmi kárt nem tettek sorainkban. Tizenöt méternyre lehettünk a parttól, amikor a mi oldalunkon Klenáknál felállított ágyuk megdördültek és az ágyulövések fedése mellett léptünk a szerb földre.

Elképzelhetetlen a szerbek ijedsége, és halálfélelme. Amikor az első ágyugolyó lecsapott, fegyvert elhajítva, töltényeket szétszórva rohant, ki merre tudott.

Mikor a partot elértük, megindult utánunk a többi magyar ezred, a nagy csapatot a tűzérés zárta be.

Nem azért jöttünk át az ellenséghez — gondoltuk magunkban — hogy most futni hagyjuk őket, bizony mi is futottunk utána.

Tíz kilométernyire kergettük magunk előtt s megijedt rácsok, nem nagyon kiméltük őket, ütöttük-vertük őket, ahol lehetett. Nem fognak dicsekedni azokkal a sebekkel, amiket menekülés közben a hátukon szenvedtek.

A fegyveres komitácikból, hárszökből bizony nemigen sok menekedett meg és aki életben maradt, az sem fog kellemesen visszaemlékezni a szabácsi csatára.

Tüzelés közben magam is kaptam sebesülést jobb alsó karomba golyó furódott. Nem éreztem semmi fájdalmat, pusztán egy kis bizsergés fátotta át karomat, úgy hogy vigan lövöldöztem még tovább. Két rácot terítettek le a golyóim, amikor észrevettem, hogy karomból szivárog a vér. Nagyon sajnálkoztam, hogy a tüzelést be kellett szüntetnem, de a vérzés nem csillapodott, muszáj volt a sebet kimosatnom.

Amikor az ellenséget teljesen szétvertük, a többi ezredet lelkesen ünnepeletek bennünket.

— Meg van babonázva az az ezred — mondta — ezeket még a golyó sem járja.

— Csak azt az egyet sajnáljuk mi, itt keresztülutasó sebesültek, hogy ott kellett hagynunk a csatateret, pedig úgy benne voltunk a háboruban, ha tovább is így ment volna, nem maradt volna a rácsoknak még irtmagja sem.

Futás közben lelőttem egy komitácist, tessék idénézni, elhoztam magammal a sapkáját. Nékegetjük, visszágátjuk jobbról-balról a sapkát, egyszer csak megszólal egy szabácsi ur:

— Testvér, adja nekem azt a sapkát, adok érte öven koronát.

— De bizony nem adom én ezt, tekintetes uram, semmi pénzért, de

ha már nagyon akarja, ihatunk hát belőle egy pohár bort.

— Klenákon, uram, — folytatta a katona, — tele voltunk kémekkel. Én lőttem le az elsőt.

— Ört álltam éppen, amikor láttam, hogy a kukoricásból egy ember égő lámpát emelget, hol jobbra, hol balra, majd föl és le. Tisztában voltam vele, hogy szerb kém és a tulsó partra ad jelzéseket hadállásainkról. Céloztam és éppen szíven találtam. Az exoellenciás ur megdicsért nagyon és adott öt korona „fejpenzt”.

Mikor később ezt a kémet megvizsgálták, találtak nála töltött fegyvereket, mindenféle törőket és irásokat. Az egész környék különben tele van kémekkel, nap nap után fognak el nehányat és mindjárt ott a táborban agyon is lövik őket.

Munkát keresnek.

Koczka György, ács, Hervay István-
utca 13 sz. Maróczy Sándor ács,
Hosszu-u. 54 sz. Csapó János kőmi-
ves, Tavasz-u. 10 sz. Földesi Sándor
gazdász, Zrínyi-u. 20 sz. makói,
Horváth Mihály tejkezelés földéki és
Varga Veron takarítónő apátfalvai
lakos. Jámor Pál kőmives Rákóczi-
utca 7. sz., Sziber Ferenc kárpitós
Szegedi utca 53. sz. a makói lako-
sok.

Munkásokat keres:

A makói tájfajta mentelep lóápolókat
inad 3 kor. mellett. Dr. Bán Zsig-
mond ügyvéd galytördelő. A perla-
szi kir. építési vezetőség állami ut-
építéshez ártérben 100 ezer köbmé-
teres munkához kordélyosokat keres.
Jelentkezők forduljanak Dr. Vidor
Rezső munká közvetítőhöz a város-
házán.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(454)

77. fejezet.

A bravó.

— Guszt! kiáltoit a kereskedő az ifjura, közlünk te forgatod a pennát legjobban. A részvényesek nevében írja a lapoknak nyilatkozatot, hogy a bányád visszaél bízálmunkával s mi már régen sejtettük, hogy becsúlsz emberrel van dolgunk.

— Kérek tintát és papírost! szólt a kedves öcscs és nagy készséggel megírta a kívánt nyilatkozatot.

Az önkéntes mentőegyesület segítségével átszállították Piroskát a "Vadászküri" szállodába.

Derecskey Sándor figyeime a legaprólékosabb dolgokra is kiterjedt.

Nemcsak kényelemmel vette körüli a kedves beteget, hanem a téli hónap dacára tele rakatta a szobát virágokkal s hogy az ápolásban semmi hiány ne legyen: a Vöröskereszt kórházból két ápolónőt hozatott.

Alig helyezték el Piroskát a szálloda díszes és puha ágyába, az öreg nagyságos ur megijött. Arcán meglátszott, hogy nyugtalanul virrasztotta át az éjszakát.

Sietve lépett unokája ágyához. Az ágy mellett a két ápolónőn kívül Derecskey és az orvos állottak.

Piroksa mozdulatlanul feküdt. Iparkodott nagyatyját mosolyogva fogadni, habár bensőjében egy hang nagyon is erősen kiáltozt,

hogy szerencsétlenségét első sorban az öreg urnak köszönheti.

Piroksa jó gyermek volt s ezt a vádat nem akarta éreztetni.

— Hogy vagy Piroskám édesem? kérdezé az öreg ur és öszszevissza csókolta a leány sápadt arcát és homlokát.

— Élek, kedves nagypa, felelte Piroksa szokott szelídségével. Rossz emberek bosszúálló kezei közé kerültem s kissé szenvednem kell; de bízom a jó istenben, a szegények és árvák atyjában, hogy meggyógyulok s haza mehetek Balázserdőre.

Az öreg ur felkérte a jelenlevőket, hogy menének át a szomszédos szobába, mert Piroskával négyesemközt szeretne beszélni.

— Megyünk, kedves urambátyám, mondá Derecskey, csak valami mondanom kell Piroksa nagyságának.

E szavak után Derecskey a Piroksa föléhez hajlott és halkán ezeket sugta:

— Valahogyan meg ne mond az öreg urnak, hogy Szegfi gazsága folytán anyának érzed magad. Minden egyebet teljes valóságban beszélj el, de erről ne szólj, megölnéd az öreget.

— Ezt mondanod sem kell, kedves Sándor, sugta vissza Piroksa. A szégyenérzet sem engedné azt elmondanom.

Derecskey, az orvos és az ápolónő kimentek.

Tarney a Piroksa ágyaszélére állt s apróra kikérdezte a leányt, hogy hol jár, mi történt vele, ki rabolta el?

(Folyt. köv.)

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gaz-
dasága kisebb-nagyobb

parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a
tulajdonossal, vagy meg-
bizottjával a helyszínen.

Öszentörincben levő 5 és
fél kislánc kitűnő

heretermés

egy, esetleg két kaszálásra
eladó.

Hajnal-utcai házamnál külön
bejárattal s előszobával bíró

butorozott szoba

egy vagy két ur részére kiadó.

Dr. Kiss Pál

ügyvéd.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom
és jéggyár részv.-társaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. kö-
zönség tudomására hozni, hogy a jég-
gyártást és kihordást már megkezdtek és

kristálytisza műjég

malmi irodánkban (36. telefonszám)
megrendelhető. Kisebb mennyiségű
jég a malomtelepen és városi liszt-
üzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég
ára 6 fill., ezen fölül mennyiségű 4 fill.

Legújabb jó hír! **Kőbányai sör!** A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű kőbányai világos, maláta és duplamaláta sörök nagyban és kicsinyben szerezhetők be: **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Javításokat a legszakszerűbben és legpontosabban végzem.

A raktáron levő ékszerárakat a legolcsóbb árban árusítom.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **óra- és ékszer-üzletemet** május 1-én Bőhm-hézből Ott Károly mellé, Kertész Aladár újonnan épített házába **HELYEZTEM ÁT.** Amidőn a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre is biztosítom, a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, kiváló díszlettel **ZABLAHOVSZKY SÁNDOR** óras és ékszerész.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség figyelmét felhívni az általam zománcból, maoltságból és porcelánból készült **takarék tüzhelyekre,** melyek különböző kivitelben nálam mindenkor készen kaphatók és műhelyemben bármikor megteszintethetők.

Rajzminőségű és költségvetéssel díjazottan szolgálók vagy levélbeli megkeresésre vidékre is megyek. Szerkesztéseket egyeztető és díszes kivitelben készítek, mindennemű lakatosmunkát vállalok.

BUDLIN MÁTYÁS
épület- és mőlakatos
Makó, Megyeház-u. 34.

Első magyarországi sirkőgyár.
Nálam az összes márvány- és **granit sirkövek** 25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem. **Vasbeton sirköveket** 6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS
Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Igyon maga is KAKUKFŐ KESERŐT!

A KAKUKFŐ GYOMORLIKŐR
nékülözhetetlen ital gyomorbántalmaknál.
Kapható mindenütt.
Makón főraktár: **Sándor Zsigmond** gyógyszerárában.

Makulatur-papir
kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legújabb vívmányának, a légnyomósos „**EOLOS**” házicsengők egyedüli árusítását megkaptam. Az „**EOLOS**” olcsósága mellett biztos és rendkívüli tartós üzemű, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házban. Azonkívül a t. gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy különféle legújabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű „**Kühne**”-féle vetőgépeimet ajánlhatom szíves figyelmükbe.

Gulácsi János vasipartelepe és gépraktára **Makón.**
TELEFON-SZÁM: 50.

AKIKI gyomorbajban szenved, szédülést, rosszullétet, hányási ingert érez, étvágyhiány, gőrcsökben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti-féle **„NOVICUM”** gyomorcseppekkel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum háziszser áldásos hatásáról. Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a **NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.**

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.
A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem öszetételénél fogva a vese működést is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.
kovásznán, 1909. aug. 6.
Dr. Zentay Dávid, járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcseppeit megpróbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fájt a gyomrom, hála a jó istennek és köszönet Önnek.

Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.
Mégegyszer fogadja há lámat a jó Novicumért.
Szeged, 1911. augusztus 24-én.

Tiszteelője
Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A **NOVICUM** háziszser kapható gyógyszerárakban 2 koronás 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveggel 6 k 22 filléért **BERMENTVE** szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József
Árkos-Sepsiszentgyörgy,
Káivin-tér 6/a. sz.

Makón kapható:
Popper Gyula drogériájában

Budapestben kapható:
Szabados Odón „Hunnia”
gyógyszertárában, Erzsébet-körút 56. sz.